

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Албена Керековска, д.м.

Катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“

Факултет по обществено здравеопазване

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност *“Професор”* в област на висшето образование *„7. Здравеопазване и спорт“*, професионално направление *„7.1. Медицина“*, по специалност *„Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“* за нуждите на Катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“ към Факултет „Обществено здравеопазване“ на Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“ - Варна, обявен в Държавен вестник, бр. 7 от 23.01.2024г.

Кратки сведения за конкурса

Със заповед № Р-109-97/22.03.2024г. на Ректора на Медицински университет - Варна съм включена като вътрешен член на Научното жури по обявен конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ в Държавен вестник брой 7 от 23.01.2024г. Съгласно Протокол №1 от 02.04.2024г. от проведено първо заседание на Научното жури съм определена да изготвя становище.

В обявения конкурс участва един кандидат – доц. д-р Десислава Иванова Ванкова, д.м.н. Кандидатът е представил прецизно всички необходими документи за участие в конкурса.

Процедурата за обявяване на конкурса е съобразена с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна.

Кратки данни за кариерния профил на кандидата

Десислава Ванкова придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Медицина“ в Медицински университет – Варна през 1993г. През 1999г. тя завършва международна магистърска програма по обществено здравеопазване към Матрихтски университет, Нидерландия. През 2001г. придобива специалност по „Социална медицина и организация на здравеопазването“. През 2013г. д-р Ванкова успешно защитава дисертационен труд към Медицински университет - Варна на тема *„Качество на живот, свързано със здравето в общността“* и придобива образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“.

Трудовия си стаж започва през 1994г. като лекар-ординатор във Вътрешно отделение на Общинска болница в гр. Малко Търново. В периода до 2001г. последователно работи като лекар в Център за спешна медицинска помощ, участъков терапевт и епидемиолог. От 2001г. до 2015г. работи в сферата на фармацевтичния бизнес към *ГлаксоСмитКлайн - България*, където достига до позицията “мениджър ключови клиенти”.

Академичната си кариера д-р Ванкова стартира през 2000г. като хоноруван преподавател към Катедра “Социална медицина и организация на здравеопазването” към ФОЗ на Медицински университет – Варна. През 2015г. започва работа като хоноруван асистент, а след спечелени конкурси, последователно заема академичните длъжности “главен асистент” (през 2016г.) и „доцент“ (през 2018г.). към същата катедра. От 2015г. доц. Ванкова е ръководител на Научен отдел към МУ – Варна. През 2022г. тя защитава дисертационен труд на тема „Интегративна медицина - холистичен концептуален модел, научни и образователни подходи“ и през 2023г. придобива научната степен „Доктор на науките“ по специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ в професионално направление 7.1 „Медицина“.

Проведените квалификационни курсове за продължаващо обучение и краткосрочни специализации, както в страната, така и в чужбина, допълнително допринасят за професионалното развитие на кандидатката и я формират като много добре подготвен и модерно мислещ професионалист, експерт, преподавател и изследовател. Широки са насоките на нейното следдипломно обучение и квалификация – в областта на: социалната медицина; съвременната епидемиология и клиничните проучвания; количествените и качествени методи на изследване в медицината и общественото здравеопазване; промоцията на здраве и здравословния начин на живот; превантивната медицина, качеството на живот и субективното здраве; оценката на здравни технологии; интегративната медицина, Единното здраве и антимикробната резистентност. От 2021г. тя специализира и Медицинска педагогика.

Доц. Ванкова участва активно като ръководител, експерт, ръководител на изследователски екип или член на работна група в образователни и научни международни, национални и институционални проекти.

Член е на международни и национални научни, неправителствени и професионални организации, сред които: European Public Health Association; European Society of Integrative Medicine; Българска асоциация по общественото здраве (член на Управителния съвет от 2023г.); Българското научно дружество по общественото здраве; Съюз на учените в България; Сдружение „Обществено Здравеопазване – 99“ и Български лекарски съюз.

Има отлична чуждоезикова подготовка - владее и използва свободно в професионалната си дейност английски и руски език.

Научноизследователска и научно-приложна дейност

Приложенията за участие в конкурса публикации и справки доказват висока научна продуктивност, качество и международна разпознаваемост на научната продукция на доц. Ванкова.

За участие в конкурса са представени **общо 72 научни труда** – реални публикации, които отразяват научноизследователската дейност на кандидатката в периода 2017-2023г.

Разпределението им по видове е следното:

- Хабилизационен труд (В3.) – монография – 1 брой;
- Дисертационен труд за ОНС „Доктор“ (А1.) – 1 брой;
- Дисертационен труд за НС „Доктор на науките“ (Е13.) – 1 брой;
- Книга, на базата на защитен дисертационен труд (Г6.) – 1 брой;
- Публикувана монография, която не е представена като основен хабилизационен труд (Г5.) – 1 брой;
- Глава от колективна монография (Г9.) – 1 брой;
- Учебници и помагала (Е20. и Е21.) – 5 броя;

- Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Г7.) – 16 броя;
- Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (Г8.) – 39 броя;
- Публикувани резюмета, непълнотекстови, в списания с IF – 3 броя;
- Участия като експерт в изготвянето на европейски здравно-политически стратегии, които са завършили с публикуване на финална стратегия – 3 броя.

Всички публикации са коректно описани и приложени в пълен обем в електронен формат към материалите за конкурса. Публикациите на български език са 39 (34 публикации и 5 учебници и учебни помагала), а на чужд език (английски) са 34 броя (29 публикации, 3 абстракта с IF и 3 изследователски стратегически доклада). Една от публикациите е издадена в двуезичен брой на списание „Критика и хуманизъм“.

В допълнение, кандидатката предоставя информация за 44 участия в научни форуми след процедурата за доцент, 19 от които международни и 25 – национални.

Доказан е високият личен принос в научните трудове на доц. Ванкова, както и принадлежността ѝ към по-големи авторски колективи на научни изследвания. Тя е самостоятелен или първи автор в 47% от реалните публикации, представени за конкурса.

Трудовете са публикувани в реномирани научни издания в чужбина и у нас, като: *European Journal of Integrative Medicine; Journal of Public Health; BMC Public Health; Homeopathy; Insights by in vivo confocal microscopy; Black Sea Journal of Medicine and Public Health; EDULEARN Proceedings; Contact Lens and Anterior Eye; Journal of IMAB; INTED Proceedings; Социална медицина; Scripta Scientifica Salutis Publicae; Известия на Съюза на учените – Варна; Асклепий; Варненски медицински форум.*

Научноизследователската дейност и научните приноси на доцент Ванкова са в областта на научната специалност на обявения конкурс. Те могат да бъдат групирани в следните тематични направления:

1. *Качество на живот и здраве. Социални неравенства:*

- В общественото здравеопазване – за различните уязвими групи от населението – възрастни, деца и др.;
- В клиничната медицина – резултати, съобщавани от пациентите при хронични заболявания в контекста на личност-ориентираната цялостна грижа за пациента.

2. *Промоция на здраве и превантивна медицина:*

- Промоция на здраве; активно стареене; ценности и развитие на общественото здравеопазване;
- Промоция на здраве чрез българските народни танци като двигателна активност и академична учебна дисциплина;
- Единно здраве – експертна изследователска работа на международно ниво и въвеждане на идеята в българското здравеопазване, включително и в рутинните активности за превенция и контрол на инфекциите, както и за справяне с антимикробната резистентност.

3. *Интегративна медицина – концептуално моделиране и изследвания в областта на комплементарна и алтернативна медицина и промоция на здраве.*

4. *Образование и научни изследвания. Методология и приложения:*

- Образование по общественото здраве и методи на преподаване;
- Методология на научните изследвания. Наукометрия и отворен достъп в медицинската наука.

Първоначален фокус в изследователския ѝ път са положителните индикатори за оценка на неравенствата и по-конкретно към приложението на инструментите за оценка на качеството на живот, свързано със здравето. Ясно заявеното желание и възможност да се занимава с теоретични проблеми на съвременната социална медицина утвърди доц. д-р Десислава Ванкова, дмн като изследовател на малко познати и иновативни области, нуждаещи се от представяне пред академичната общност. Такива области са: качество на живот, свързано със здравето (първи изследвания през 2010 г.), микс-метод подходи в медицината, интегративна медицина, Единно здраве, наративна медицина. Интересите на доц. Ванкова към образованието, преподаването и към научното писане водят до изследвания и публикации, свързани с методи и модели на преподаване и с наукометрия. Класическите подходи на превантивната медицина и промоцията на здраве остават в ценностната сърцевина на разработките и търсенията на кандидата, включително и в изследванията, насочени към уязвими групи като възрастните хора и децата. В допълнение, „история на медицината“, като изследователска област е вложена във всички приоритетни направления от научната работа на доц. д-р Десислава Ванкова, дмн.

Приемам научните приноси, посочени систематизирано в справката на кандидата. Те са коректно определени, много добре отграничени по тематични направления и обосновани в приложените научни трудове.

Представени са доказателства за актуалността на разглежданата тематика, високото качество на публикациите и отражението им в международната научна литература. За настоящия конкурс кандидатката е представила справка на библиотелата на МУ – Варна за 10 цитирания – три от които са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Потвърждение за международно признание и качество на научните трудове на доц. Ванкова е високият импакт фактор на нейната научна продукция - общ IF = 14.715

Представена е справка, че доц. Ванкова има регистрирани активни научни профили в ORCID; Scopus; Web of Science Researcher; Google Scholar, Research Gate.

Кандидатката взема активно участие в национални и международни научни форуми и работни групи в областта на обявения конкурс, включително и като модератор и лектор на научни събития.

Доц. Ванкова участва в пет международни и четири национални научни проекта с тематика, насочена към основния фокус на научните ѝ интереси. Ръководител е и на 4 научни проекта към Фонда „Наука“ на МУ – Варна; ръководител е и на изследователски екип в два международни проекта.

Доц. Ванкова е рецензент на множество научни публикации в престижни чуждестранни и български списания. Рецензент е на публикации в *BMC Public Health*; *Value in Health Regional Issues*; *Scripta Scientifica Salutis Publicae*; *Zdrowie Publiczne i Zarządzanie*; *Социална медицина*; *Bulgarian Journal of Public Health*; *Journal of IMAB*; *Asclepius*; *Journal of the Union of Scientists-Varna*; *Медицински преглед* и други.

Член е на редакционната колегия на списание *«Асклепий»*, издание на Балканската асоциация по история и философия на медицината.

Учебно-преподавателска дейност

Доц. Десислава Ванкова има над 28 години стаж по специалността и седем години и 6 месеца преподавателски стаж в Катедрата по социална медицина и организация на здравеопазването към ФОЗ, МУ – Варна. Учебната ѝ натовареност е много висока (средно 352 аудиторни часа годишно през последните четири години) и надхвърля значително изискуемия норматив за преподавателска заетост на хабилитирани лица.

Учебно-преподавателската дейност на кандидатката е в сферата на нейната широка интердисциплинарна подготовка и научни интереси в областта на общественото здраве.

Тя участва активно в преподаването на студенти от различни специалности и образователно-квалификационни степени (включително и в англоезичното обучение), като води лекционните курсове по социална медицина, с акценти за съответната специалност, на студенти по: медицина (англоезичен курс); медицинска сестра, акушерка, логопедия, кинезитерапия, оптометрист, здравен мениджмънт и управление на здравните грижи. Води също семинарни упражнения на студенти по медицина (българо- и англоезичен курс на обучение), дентална медицина (българо- и англоезичен курс), фармация и помощник-фармацевт. През 2023г. участва в иновативната магистърска програма на английски език *Artificial Intelligence in Healthcare* чрез разработването на учебната дисциплина „Preventive care, Health Promotion and Artificial Intelligence”.

Доц. Ванкова е член на Програмния съвет на специалност „Акушерка“. Тя участва активно в разработването на учебни програми по дисциплините: „Социална медицина и промоция на здравето“ – за специалност „Акушерка“; „Социална медицина“ - за специалност „Медицинска сестра“; „Промоция на очно здраве“ – за „Оптометрист“ и други. От 2019г. е Председател на Държавни изпитни комисии по „Социална медицина и промоция на здраве и Социално и здравно законодателство“ за медицински сестри и акушерки. Участва в държавни изпитни комисии за специалност „Медицина“, както и в преддипломния стаж на стажант-лекарите. Автор и съавтор е на учебници и учебни помагала, които се използват за обучението на студенти от различни медицински специалности.

Доц. Ванкова е ръководител на шестима докторанти в докторските програми по „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ и „Управление на общественото здраве“, двама от които вече са защитили успешно дисертационния си труд. Лектор е в теоретичните курсове към специализацията по „Обществено здравеопазване“, модул „Медико-социални и правни науки“, както и в специализантския курс по Офталмология в предклиничния модул. През 2022г. е отговорник за основен курс за специализацията по „Социална медицина и здравен мениджмънт“. Ръководител е на специализанти по „Социална медицина и здравен мениджмънт”.

Доц. Ванкова работи много активно с млади учени и докторанти като оказва методологическа подкрепа по отношение на дизайна на научните изследвания и използването на статистически анализи за обработка на данните, интерпретиране на резултатите и оформяне на научни публикации.

Провела е допълнително обучение и сертифицирани курсове по педагогика и дигитални умения.

Експертна дейност

Доц. Ванкова е експерт по етика на научните изследвания. Член е на Комисията по етика към УМБАЛ „Света Марина“ - Варна в периода 2018г. - 2022г., а от 2020г. и понастоящем е член на Комисията по етика на научните изследвания при Медицински университет – Варна.

Кандидатката участва като експерт в изготвянето на европейски здравно-политически стратегии. Член е на EUPHA Working Group on Access to Medicines; експерт към Европейската комисия за проектна дейност и в национални комисии за оценка на здравни технологии (2016-2019г.). Участва като focal academic point за Бургас към WHO Regions for Health Network.

Доц. д-р Десислава Ванкова, дмн има преминати множество обучения в посока научно писане, публикационна етика, наукометрия, напр. обучение от StrikePlagiarism – Процедури и принципи за борба с плагиатството във висшите учебни заведения, основани на интернет базираната система на StrikePlagiarism.com и други.

Съответствие с изискванията на МУ – Варна за заемане на академичната длъжност „Професор“

Представената справка показва, че доц. д-р Десислава Ванкова покрива напълно, а за групите показатели Г, Д и Е многократно надвишава наукометричните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ (Таблица 1).

Таблица 1. Съответствие с наукометричните изисквания на МУ – Варна за заемане на академичната длъжност „професор“

Групи показатели	Изискуем брой точки	Брой точки на база представени доказателства
А	50	50
Б	-	-
В	100	100
Г	200 (≥ 100 т. от показател Г7)	1356.57 (428.57т. от показател Г7)
Д	100	1140
Е	100 (≥ 80 т. от показател Е14)	595 (80т. от показател Е14)

Заклучение

Кандидатът за участие в настоящия конкурс напълно покрива, а по повечето показатели многократно надхвърля изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна за заемане на академичната длъжност „Професор“.

Доц. Десислава Ванкова е академичен преподавател и изследовател с опит и утвърден авторитет в национален и международен мащаб. Тя получава високо признание

като член на научни организации и е активен участник в наши и международни академични сътрудничества и изследователски проекти.

Кандидатката предоставя актуална и оригинална научна продукция с високо качество, международна разпознаваемост и значим потенциал за практическа приложимост. Тя има интердисциплинарни подготовки и изследователски интереси, както и значителен организационен опит и експертен капацитет.

Цялостната оценка на професионалното развитие, учебно-преподавателската активност, научните изяви, принос и международно признание, експертният потенциал, организационно-управленските постижения и утвърденият авторитет на кандидата ми дават основание да дам положително становище и убедено да предложа на членовете на Научното жури да изберат доц. д-р Десислава Иванова Ванкова, д.м.н. за академичната длъжност „Професор“ в област на висшето образование „7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление „7.1. Медицина“, по специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ за нуждите на Катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“ към Факултета по обществено здравеопазване, Медицински университет - Варна.

10.05.2024 г.

Гр. Варна

Член на Научното жури:

/Проф. д-р Албена Керековска, д.м.н./

